

Motion till riksdagen 2020/21:450

av **Amineh Kakabaveh (-)**

Invandrade kvinnors jämställdhet och ekonomiska oberoende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hälften av subventionerade tjänster bör gå till invandrade kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kraftfulla insatser bör göras, som utgår från utlandsfödda mäns och kvinnors verkliga behov och inte utifrån förutfattade meningar om vari dessa kan tänkas bestå, för att på så sätt finna meningsfulla och inkomstbringande arbeten anpassade till utlandsfödda kvinnors behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka utlandsfödda kvinnors möjligheter att ta sig ur patriarkala hemförhållanden och komma in på arbetsmarknaden genom att öka antalet anställningar inom den offentliga vården och de sedan därifrån på sikt kan ta sig vidare till andra delar arbetslivet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de olika former av bidrag och andra ekonomiska incitament som i kombination med en traditionell kvinnosyn och kvinnoroll bjuder att kvinnor förväntas ta hand om barn och äldre anhöriga bör ses över så att kvinnorna inte blir bundna till hemmet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste skapas en särskild statlig utbildning för invandrade föräldrar, vars barn går i förskola, grundskola och gymnasium och som ska vara så utformad att kvinnornas ställning stärks och förhållandet mellan föräldrar och barn – inte bara för nyanlända – utvecklas så att ökade möjligheter till integration i svenska samhället skapas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hederskulturens inverkan på det svenska samhället och den svenska demokratin måste utredas på djupet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Åtskilliga arbetslivsforskare har under årens lopp visat att kvinnor med utländsk bakgrund, invandrare starkt bidragit till att bygga upp det svenska välfärdssamhället genom att utföra de minst åtråvärda, de lägst avlönade och de mest slitsamma jobben inom vård- och omsorgssektorn. Om dessa kvinnor inte hade varit beredda att utföra dessa jobb, hade Sverige inte förmått klara av vården och omsorgen av bl.a. sjuka och äldre. Många av dessa kvinnor har visserligen haft låg utbildning. Likaså vet vi om att det bland utlandsfödda kvinnor också funnits och finns en stor andel kvinnor med en god utbildningsbakgrund. Denna grupp av invandrade kvinnor med hög kompetens hade kunnat lämna viktiga bidrag till den svenska välfärden. På grund av hinder av olika slag har de trots sin kompetens fastnat i lågbetalda s.k. okvalificerade yrken. Om man till kombinationen kön och klass, hedersförtryck lägger till etnicitet kan vi inte annat än konstatera att kvinnor med invandrarbakgrund har drabbats och fortsätter att drabbas av ett osynliggörande i samhället, i arbetslivet och i samhället.

Trots deras ofta tunga slit i lågstatusyrken är det ett allvarligt misstag att se dessa kvinnor som offer och inte som de kämpande och arbetande kvinnor de faktiskt varit och fortfarande är. Det handlar om kvinnor som kämpar för en plats i samhället. Det handlar om kvinnor som kämpar för sina barn och familjer och om kvinnor som både vill och kan bidra med sitt arbete och sina erfarenheter till samhällsutvecklingen och samhällsekonomin. Dessa kvinnors arbetsinsatser och problem måste bli synliga och deras röster hörda.

Invandrade kvinnor är i det samhälle vi lever i idag tredubbelt diskriminerade. I dag skiljer sig sysselsättningsgraden mycket mellan kvinnor och män och mellan utrikes och inrikes födda. Inrikes födda män har den högsta sysselsättningsgraden. Utrikes födda kvinnor har en lägre sysselsättningsgrad än inrikes födda kvinnor. Högst sysselsättningsgrad har personer från Norden, Sydamerika och EU, medan grupperna med lägst sysselsättning kommer från Asien och Afrika. Möjligheten att få ett arbete beror inte bara på vistelsetiden i Sverige utan även på olika hinder från hemmet som hedersnormer som hindrar kvinnor men också etniskt ursprung. Andelen arbetslösa är betydligt högre bland utrikes födda än bland dem som är födda i Sverige. Arbetslösheten tycks även öka mer bland utrikes födda kvinnor än bland övriga grupper. Detta visar att utlandsfödda kvinnor är systematiskt missgynnade eller att deras problem mötts av ointresse eller liknöjdhet från samhället i övrigt, vilket bl.a. fått till följd att kvinnorna födda utanför Europa befinner sig i den lägsta inkomstgruppen jämfört med svenskfödda kvinnor. Det är bland dessa kvinnor vi finner den djupaste fattigdomen.

Barn till fattiga föräldrar drabbas hårt. Barn till ensamstående föräldrar med utländsk bakgrund, varav de flesta är kvinnor, är än mer utsatta. Att leva i fattigdom kan leda till en mängd negativa konsekvenser för en del barn – särskilt när det gäller deras skolgång. Det är väl belagt att en fattig barndom kan öka risken för social utsatthet. Sannolikheten att själv hamna i de lägre inkomstskikten ökar ju lägre inkomster föräldrarna hade under barnens uppväxt.

Därför menar jag hälften av subventionerade tjänster ska gå till kvinnor. **Detta vill jag att riksdagen ska ge regeringen till känna.**

Ett utforskat område

Enligt Arbetsförmedlingens statistik från september 2018 hade skillnaderna mellan kvinnor och män som kommit i arbete eller påbörjat studier 90 dagar efter avslutad etablering ökat när det gäller andelen arbetssökande. Det är ytterst tveksamt om de insatser som ofta beskrivs – även om de är en bra början – kommer vara tillräckliga för att vända utvecklingen så att gapet mellan kvinnors och mäns etablering sluts. Arbetsförmedlingen skriver: ”I en jämförelse mellan kvinnor och män märks att denna starka utveckling inkluderat båda könen. Dock märks en betydligt starkare ökning bland männen med en högsta nivå uppmätt i juli 2018 på 58,3 %. För kvinnor uppmättes den högsta nivån, 30,5 % i september 2018 och således har skillnaderna mellan könen ökat.” Coronakrisen kan ha gjort att skillnaderna ökat ännu mer.

Studier visar att just kvinnor inte bemöts utifrån sina verkliga behov utan utifrån stereotypa föreställningar och fördomar bl.a. om att de är mer orienterade mot hemarbete än arbetsmarknaden. Min erfarenhet i arbetet med kvinnors rättigheter i våra förorter visar att många bidragsinsatser har utmynnat i välmenande sysselsättningar. Lite skissartat uttryckt: invandrade kvinnor förväntas koka kaffe och baka bullar. Detta har varken lett till någon väsentlig och varaktig inkomstökning som kan förbättra en besvärlig försörjningssituation eller gett upphov till en sysselsättning som har någon mening.

Hur ska rätt insatser komma invandrade män och kvinnor till del om man utgår från förutfattade meningar istället för deras verkliga behov? Okunnigheten på detta område är stor. På detta område är det viktigt att det görs ansträngningar och insatser för att finna meningsfulla och inkomstbringande arbeten avpassade till utlandsfödda, särskilt utlandsfödda kvinnors behov.

Detta vill jag att riksdagen ska ge regeringen till känna.

Äldreomsorg som utbildningshinder

Forskningen visar att barn i bostadsområden med låg inkomstnivå löper tre gånger så hög risk som genomsnittet att utsättas för våld i hemmet. De löper dubbelt så stor risk att bli utsatta för mobbning. Senaste årens gängkriminalitet är en del av de problemen där föräldrarna och samhället i de s.k. socioekonomiskt utsatta områdena inte har lyckats med barnens skolgång och deras integration i det svenska samhället. Det är ett misslyckande, till vilket samhället i sin helhet är skyldigt.

Studier har även tydligt visat på ett klart samband mellan fattigdom och t.ex. utbildningsresultat, etablering på arbetsmarknaden, hälsa och trygghet i det egna bostadsområdet. Äldre invandrade människors omsorgsbehov har i större utsträckning än äldre svenskars lösts genom s.k. anhörganställning eller med anhörigbidrag. Kvinnornas ansvar för omsorgen av sina äldre anhöriga samt hederskultur blir ett hinder för att kunna förvärvsarbeta, studera eller för att ha sysselsättning utanför hemmet och familjen. Detta försvårar kvinnornas ekonomiska oberoende, självständighet, frigörelse och position i samhället och i hemmet.

Detta vill jag att riksdagen ska ge regeringen till känna.

Segregation, jobb och hederskultur

Hederskulturen, segregationen och arbetslösheten är orsaken till att kvinnor riskerar att isoleras i hemmet, vilket leder till ett ekonomiskt beroende av makar och släktingar. Det är ingen nyhet att många invandrade kvinnor inte når arbetsmarknaden eftersom hederskulturen ofta hindrar dem från att delta i arbetsmarknads- och utbildningsåtgärder utanför hemmet och bostadsområdet. Tidigare undersökningar har även visat att invandrade kvinnor med låg utbildning eller ingen utbildning alls har en högst osäker ställning i det svenska samhället. Jämställdheten mellan könen såväl ekonomiskt som socialt är dålig. Fördelningen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet är dålig och medför maktlöshet och minskat inflytande för kvinnor. En viktig del av integrationsarbetet i Sverige är att främja jämställdhet och stärka föräldrarnas ställning – särskilt mödrarnas ställning – så att invandrade kvinnors etablering på arbetsmarknaden och i arbetslivet underlättas.

Därför menar jag att det måste skapas en särskild statlig utbildning för föräldrar vars barn går i förskola, grundskola och gymnasium som ska vara så utformad att kvinnornas ställning stärks, och förhållandet mellan föräldrar och barn samhälles förväntningar utvecklas så att ökade möjligheter till integration i svenska samhället skapas.

Detta vill jag att riksdagen ska ge regeringen till känna.

Hedersförtrycket är ett allvarligt hinder för integration och kvinnors och flickors mänskliga rättigheter. Det är ett strukturellt traditionellt betingat fenomen som lever ett liv för sig i utsatta områden i våra stora och medelstora samhällen och kommer tydligast till uttryck i form av olika traditionella patriarkala kontrollmekanismer som psykiska och verbala våldshandlingar, moralpoliser och kvinnoförtryck. Det bidrar till att hämma strävan efter självständighet, ekonomiskt oberoende, möjlighet att forma sitt liv exempelvis i valet av livspartner eller möjligheter till skilsmässa. Ännu har många myndigheter inte insett hederskulturens samhälleliga påverkan och hot mot demokratin och kvinnors rättigheter. Jag menar att hederskulturens inverkan på det svenska samhället måste utredas på djupet.

Detta vill jag att riksdagen ska ge regeringen till känna.

Amineh Kakabaveh, oberoende socialistisk ledamot

Amineh Kakabaveh (-)